

HRVATSKI *glasnik*

XXXI. godina, 40. broj

7. listopada 2021.

cijena 200 Ft

Hrvatsko-mađarski kulturni dom u Semelju

4. – 5. stranica

13. Međunarodni književni susreti
Koljnofa 8. – 9. stranica

Sporazum o suradnji 14. stranica

XIII. Državni hrvatski malonogometni kup 15. stranica

Kemljanski kamenčići

Prilikom nedavnoga boravka u Kemlji, na svetačnosti rođendana i blagoslavljanja obnovljenoga grobnoga spomenika Mate Meršića Miloradića, na poziv načelnice Gizelle Eller, prekoračili smo dunajsku liniju med Hrvatskom i Ugarskom Kemljom i otkrili smo čarobni dio te iste Kemlje, koji je dovidob, na Bog zna koji način, ostao shranjeni kut pred nami. Kad kanim istinu reći, onda moram i to povidati da nas je dužnost obavezno i isključivo peljala samo u prvi, uvodni dio sela. Naselje Kemlja u zagrljaju mošonskoga Dunaja nudja pravi turistički doživljaj za svakoga posjetitelja na vodi, a i na tlu. Ki vudaj dojde s ruksakom, vjerojatno je hodočasnik na putu sv. Jakova, ali sv. Martina. Skupni žitak Nimcev, Hrvatov i Ugrov na ovom području stoljeća dugo nije bilo prez natezanj, ali današnjica glede narodnosnih programov, festivalov, sastanok odvija se u velikoj harmoniji multikulturalnosti. Partneri su ovde talijanski grad Cartigliano od 1994. ljeta, hrvatska Pleternica od 1984., a slovački grad Gabčíkovo/Bős od 2001. datira prijateljstvo s ognjobranci. Kemlja jur sad bezbroj turističkih destinacijov nuka, nismo se mogli dovoljno začuditi listajući posebno izdanje Seoske samouprave. Turistički vodič s trideset i trimi dunajskimi kamenčići hrabri i dvori putnike da upoznaju znamenitosti ovoga naselja. Da pohodu informativni centar u Ugarskoj Kemlji, kade se najdu na izložbi jedinstveni panoi o farniki s relikvijami ki su služili desetljeća dugo Boga i naroda na ovom mjestu. Polag toga je nimška crikva iz 13. stoljeća, farof i negdašnja školska zgrada, spomenik Sv. Trojstva s lipom iz 1800-ih ljet, ovde je baza društva za vodene športe, kip kralja Bele IV., Kulturni dom i uredi općine. Kad stane človik polag Dunaja, još su vidljivi u vodi stupi Staroga mosta s trianonskim melementom, malo dalje Marijin kip, kapela sv. Ane, kip sv. Ivana Nepomuka, spomen-park povijesti, crikva sv. Mihovila, nepozabljivi Miloradićev dio, spomenik dolasku Hrvatov, obelisk Ugarske revolucije 1848., Cesta herojev do cimitora, Hrvatski klub, Ognjobranci stan, stari farof pod obnovom, kade će se oblikovati i Meršićeva spomen-soba, kapela sv. Florijana. Pišice ali na biciklinu moguće i na školskom izletu, poišćite Kemlju i nje vridne kamenčice i na kraju ekspedicije ni dragulji, ni dari faliti neće.

Tiho

Glasnikov tjedan

Naše uredništvo vrlo rijetko dobiva pozivnice i obavijesti o zakonski obveznim javnim tribinama za narodnosne samouprave i o godišnjim skupštinama koje održavaju civilna društva s hrvatskim ciljevima u svojim statutima. Stoga nam je teško pisati o godišnjim proračunima istih, kako samouprava tako i civilnih društava. A taj proračun kod samouprava čine državna potpora i vlastiti prihodi, a kod civilnih društava većinom također državna potpora plus vlastiti prihodi i članarina. Ovih je dana po nalogu Državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose Ureda Vlade Fond „Gábor Bethlen“ objavio natječaj za financiranje rada nevladinih organizacija priznatih narodnosti u Mađarskoj, pa tako i hrvatske. Cilj natječaja je podržati rad i aktivnosti narodnosnih nevladinih organizacija u očuvanju identiteta, u našem

slučaju hrvatskog, njegovanje kulturnih dobara i materinskog jezika, hrvatskih običaja i zastupanje hrvatskih narodnosnih interesa. Najmanji mogući dobiveni iznos je 300 000 ft, a najveći 5 000 000 ft. Ključni je pridjev hrvatski.

Također ovih dana po nalogu Državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose Ureda Vlade Fond „Gábor Bethlen“ objavio je natječaj za financiranje kulturnih aktivnosti narodnosti u Mađarskoj, pa tako i hrvatske. Natjecati se mogu hrvatske narodnosne samouprave, i to mjesne, regionalne i državne, hrvatske narodnosne institucije, hrvatska poduzeća i hrvatska civilna društva, a iznos dodijeljene potpore kreće se u rasponu od 300 tisuća do 1,5 milijuna forinti. Zanimljivo je kako jedan natjecatelj može prijaviti najviše deset projekata. Ako

mu se, primjerice, odobre svi prijavljeni projekti, to uz najmanji mogući iznos potpore ipak iznosi 3 milijuna forinti. Državno tajništvo objavilo je natječaj i za dječje kampove, a čeka se i objava za usavršavanja... Tu je i natječajna potpora Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Ovim natječajima hrvatske narodnosne samouprave na mjesnoj, regionalnoj i državnoj razini – uz zajamčenu državnu godišnju potporu za financiranje rada, ako su sastavile zapisnike – svoj proračun mogu dodatno obogatiti namjenskim sredstvima koja se isplaćuju za obavljanje pojedinih zadaća. Neke samouprave su u tome toliko uspješne da pri evaluaciji prijava za namjenska sredstva dobivaju i

„Ovih je dana po nalogu Državnog tajništva za vjerske i narodnosne odnose Ureda Vlade Fond „Gábor Bethlen“ objavio natječaj za financiranje rada nevladinih organizacija priznatih narodnosti u Mađarskoj, pa tako i hrvatske.“

do maksimalnih 100 bodova. A i neke institucije dobivaju znatnu potporu za svoje programe na natječajima Fonda „Gábor Bethlen“. Mnoge udruge i samouprave sudjeluju i u europskim projektima prekogranične suradnje i natječajima za sredstva europskih fondova. Kako i na što troše dobivena sredstva možemo zaključiti na temelju javnih aktivnosti svih spomenutih aktera hrvatskog narodnosnog života i iz proračuna onih koji su ih objavili na mrežnim stranicama ili godišnjim skupštinama, tribinama...

Na folklor, koncerte, nastupe orkestara, plesачnice, hodočašća, gastronomsko-kulinarske oglede, mise, dane sela, hrvatske dane i kampove troši se znatan dio sredstava, kao i za funkcioniranje. Nedavno sam bila na jednoj javnoj tribini gdje sam saznala, doduše ne veličinu godišnjeg proračuna, to nitko ne voli kada ga se pita, nego što je ista samouprava podupirala i koje je programe ostvarila. Složit ćete se sa mnom kako je lakše samoupravi ili civilnoj udruzi s pedeset upisanih birača od njih četiristo. Pogotovo ako su dobili potporu iste veličine. Jer pedeset stane u jedan autobus, a za četiristo ili sedamsto Hrvata u selu, da ih sve povežemo treba nam najmanje osam ili četrnaest autobusa.

Branka Pavić Blažetin

Hrvatska na najvećoj svjetskoj izložbi lovstva i prirode „Jedno s prirodom” u Budimpešti

Hrvatska u suradnji s Hrvatskim šumama, Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom turističkom zajednicom nastupa na najvećoj svjetskoj izložbi lovstva i prirode „Jedno s prirodom”, koja se od 25. rujna do 14. listopada 2021. održava u Budimpešti. Tom prilikom hrvatska ministrica poljoprivrede Marija Vučković sastala se s mađarskim ministrom poljoprivrede Istvánom Nagyom.

Ministrica poljoprivrede Marija Vučković je s državnim tajnikom Šimom Mršićem, ravnateljicom Uprave šumarstva, lovstva i drvne industrije Renatom Ojurović, članom Uprave Hrvatskih šuma Igorom Fazekašom i suradnicima sudjelovala na otvorenju najveće svjetske izložbe lova i prirode „Jedno s prirodom”, na kojoj Hrvatska nastupa u suradnji s Hrvatskim šumama, Hrvatskom gospodarskom komorom i Hrvatskom turističkom zajednicom. U sklopu hrvatskog nastupa na izložbi ministrica Marija Vučković održala je bilateralni sastanak s mađarskim ministrom poljoprivrede Istvánom Nagyom, na temu suradnje dviju zemalja, intervencija i pomoći sektoru stočarstva te nedavno objavljene strategije za šume Europske unije, o kojoj se trenutno raspravlja na razini Vijeća Europske unije. Tom je prilikom ministrica istaknula kako se Hrvatska zalaže za načelo supsidijarnosti i smanjenje administrativnih opterećenja u tom polju te naglasila važnost identificiranja multifunkcionalne uloge šumarstva, imajući u vidu doprinos šuma svakodnevnom životu ruralnih zajednica sa značajnim utjecajima na njihovo gospodarstvo, zaključivši kako održivo gospodarenje šumama mora biti središnji dio Strategije. Hrvatska s Mađarskom ima izvrsnu suradnju u mnogim područjima, poput Višegradske skupine, inicijative Dunav-soja te u sektoru stočarstva, veterinarstva i sigurnosti hrane, a na sastanku se razgovaralo i o mogućnostima buduće suradnje u području slatkovodne akvakulture te šumskog reproduktivnog materijala. Vrijednost izvoza poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda iz RH u Mađarsku 2020. godine bilježi rast od 5 posto (rast za 6,2 milijuna eura), dok je vrijednost uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Mađarske u RH zabilježila pad od 3 posto (za 9,4 milijuna eura).

Jedna od najreprezentativnijih specijaliziranih međunarodnih

Ministrica poljoprivrede Marija Vučković s mađarskim kolegom Istvánom Nagyom

izložba u svijetu ove godine obuhvaća teme lovstva, vodenih staništa, sokolarstva, krivolova, gastronomije, inovacija, očuvanja i budućnosti prirode, bioraznolikosti i održivog korištenja prirodnih dobara. Fokus nastupa i izložbenog prostora Hrvatske je na prezentaciji nacionalne prirodne baštine i jedinstvene raznolikosti staništa divljih životinja, s naglaskom na jedinstvene geo-prirodne cjeline Hrvatske. Na izložbi sudjeluje i Hrvatski lovački savez, kao krovna organizacija hrvatskog lovstva, s konceptom prikaza vlastite iznimne povijesne linije razvoja organiziranog lovstva duge 140 godina. Osim lovstva, Hrvatska će staviti naglasak i na svoje šumarstvo, utemeljeno na više od 250 godina stručnog gospodarenja i biološkoj raznolikosti.

Kristina Goher

BUDAJENŐ

U naselju Budajenő, gdje je živjela i živi zajednica Nijemaca u Mađarskoj 17. rujna održan je takozvani Gastro dan narodnosti u Mađarskoj, pod pokroviteljstvom Državnog tajništva Ureda premijera Mađarske za narodnosne i vjerske odnose. Nazočne predstavnike narodnosnih zajednica pozdravio je državni tajnik Miklós Soltész. Kako nam je rekao predsjednik HDS-a Ivan Guban, hrvatska zajednica predstavila se sa svojom gastro ponudom, šokačkim graham i bajskom ribljom juhom. Kako saznaje MCC susretu je nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga. Dan je održan kao dio serije priredaba „Berba i praznik vina” koja se tradicionalno održava u Budajenőu.

FOTO: ACARDI B. SZIRŐSZ, BOKA ENKA

Hrvatsko-mađarski kulturni dom u Semelju

Ulaganje vrijedno 200 milijuna forinti

Svečano je bilo u Semelju 18. rujna 2021. godine. Svečano je otvoren i predan na uporabu Hrvatsko-mađarski kulturni dom. Ovim zdanjem Semelj izrasta u središte u kojem će se prožimati i međusobno nadopunjavati hrvatska i mađarska kultura. Na oko 500 četvornih metara prelijepog zdanja s dvorištem i natkrivenom terasom, prekrasnom pozornicom i gledalištem moći će se ostvariti brojni programi okupljanja zajednice.

Načelnik Semelja József Kumli pozdravlja okupljene

Čelništvo naselja svojom politikom rukovođenja, ulaganjima i budućim programima želi zadržati i privući što veći broj mladih obitelji i stanovnika, pa i onih koji ovdje žele osnovati dom. U posljednjih pet-šest godina puno se uložilo u obnovu i adaptaciju cesta, a planira se i izgradnja kanalizacijskog sustava. Plin je već godinama u svim dvorištima, a vodovodna mreža trebala bi doprijeti i do najudaljenijih objekata. Planira se i gradnja moderne svlačionice s natkrivenom terasom pored sportskog terena, na samom ulazu u selo. A u samom centru sela niču i obrisi budućih jaslja koje se ostvaruju ulaganjem vrijednim 169,17 milijuna forinti.

Novi kulturni dom ima 120 mjesta, obuhvaća izložbeni prostor, prostoriju za zabave te društvene prostorije za stare i mlade. U njemu će se nalaziti uredi Mjesne samouprave i Hrvatske samouprave, tu je ljetna pozornica i uređen park. „Želimo da budući prostori zažive i odišu hrvatskim duhom. Priželjukujemo re-

gionalni dom popunjen hrvatskim sadržajima, a namjeravam razvijati i prekograničnu gospodarsko-turističku suradnju te otvarati nove putove i pronalaziti novi prostor za povezivanje“, rekao je načelnik József Ferenc Kumli.

Svečanosti su nazočili brojni mještani, stanovnici okolnih naselja i predstavnici javnog i političkog života Republike Hrvatske i Mađarske. U svojim govorima načelnik Kumli i predsjednik Hrvatske samouprave Semelja Mišo Šarošac naglasili su kako se ostvario san, jer su sanjali jedan drugi svijet kojemu sada stoje pred vratima.

Da je tako mogu i ja posvjedočiti. Taj se san počeo sanjati davno, prije dvadeset i nešto godina. Polako se skupljalo, stavljalno na stranu, lobiralo i pregovaralo, sve do prije tri godine, kada je ožujka 2018. Ministarstvo ljudskih resursa iz fonda ministra Zoltána Balogha i narodnosnog fonda istog dodijelilo 80 milijuna forinta potpore za gradnju Hrvatsko-mađarskog kulturnog

Državni tajnik za vjerske i narodnosne veze Soltész

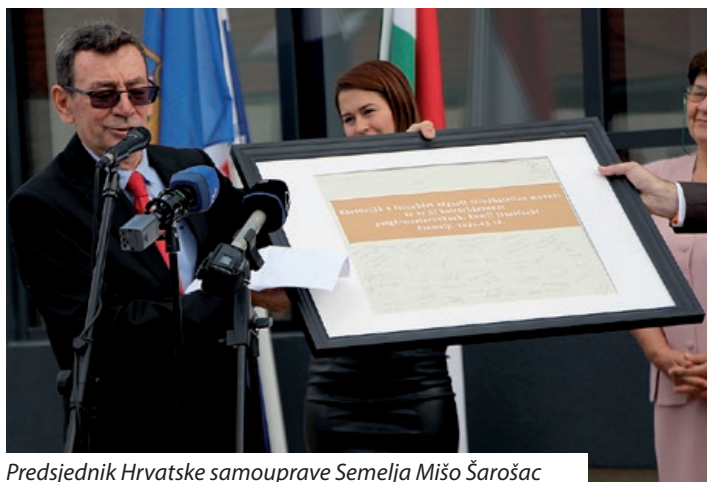

Glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga

Okupljeno mnoštvo u hrvatskoj narodnoj nošnji

doma u Semelju. Zastupnici mjesne samouprave Mišo Bošnjak, Emese Torma Kovács, Zoltán Láng i Péter Török na čelu s načelnikom Józsefom Kumlijem, te zastupnici mjesne Hrvatske samouprave József Kumli (načelnik Semelja) i Mijo Mijatović na čelu s predsjednikom Mišom Šarošcem bili su ponosni 18. rujna. S njima su se radovali načelnik Semeljaca Grga Lončarević i delegacija Semeljaca, generalni konzul Drago Horvat, državni tajnik za vjerske i narodnosne veze Miklós Soltész, parlamentarni zastupnik Péter Hoppál, predsjednik HDS-a Ivan Guban i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, a najviše Semeljci, njih petstotinjak, koliko ih živi u ovom lijepom i uređenom selu.

Predsjednik Hrvatske samouprave Semelja Mišo Šarošć

Unatoč tom broju i svemu što se čini za naselje, seoska je samouprava za nekoliko godina uspjela uštedjeti 50 milijuna forinti, jer je pred svojim očima imala cilj.

U hrvatsko-mađarski dom uloženo je 193 milijuna forinti, a na samoj svečanosti otvaranja pozdravljajući okupljene državni tajnik Soltész najavio je dodatnu potporu od 30 milijuna, kako bi se radovi u potpunosti priveli kraju. Uz Dom kulture tu je moderna liječnička ordinacija, a uskoro i zgrada dječjih jaslaca.

Nakon svečanosti rezanja vrpce, mnoštvo je nagnulo u unutrašnjost zdanja gdje su ih s pozornice uz državnog tajnika Soltésza pozdravili parlamentarni zastupnik Péter Hoppál i glasnogovornik Jozo Solga. Potonji je istaknuo bratski suživot Hrvata i Mađara kroz osamsto godina do Trianona, njihovu zajedničku borbu za kršćanstvo i domovinu, te se zahvalio svima koji su doprinijeli izgradnji ovoga doma koji će biti mjesto susretanja i prožimanja dviju kultura, te simbol zajedništva.

Projekte je izradio József Polics, kamen temeljac položen je 4. travnja 2019, a izvođač radova bilo je poduzeće DI-PE-TA KFT.

Potpisivanje povelje o prijateljstvu i suradnji

Načelnik Semeljaca Grga Lončarević, parlamentarni zastupnik Péter Hoppál i načelnik Semelja József Kumli

Sve je počelo davno: čelnici dvaju naselja upoznali su se kroz lov i lovačke priče, a kumovao je lovac Đuro Kadija. Bilo je to prije više od dvadeset godina, rekao mi je načelnik Semeljaca Grga Lončarević. Zbližili smo se i sprijateljili s ovdašnjim Hrvatima, počela je suradnja na polju sporta, lova i razmjene KUD-ova. Potpisan je i sporazum s Hrvatskom samoupravom Semelja, a dana 18. rujna u nazočnosti zastupnika mjesne samouprave Semelja i Hrvatske samouprave Semelja te delegacije općine Semeljci svečano je potpisana povelja o prijateljstvu i suradnji.

Povelju o prijateljstvu i suradnji između Općine Semeljci (Republika Hrvatska) i Samouprave Semelja (Mađarska, Baranjska županija) u ime Općine Semeljci potpisao je općinski načelnik Grga Lončarević, a u ime Mjesne samouprave Semelja potpisnici su bili načelnik József Kumli i parlamentarni zastupnik i povjerenik Vlade Péter Hoppál. Sve u nadi kako će suradnja „naših zajednica rezultirati boljim upoznavanjem tradicije, kulture i običaja oba naroda“. Sve to uz razmjenu dobrih praksi i iskustava vezanih uz kulturu, obrazovanje, sport i turizam, odnosno suradnju svih grupa društva, udruga i mjesnih poduzetnika.

U nastavku večeri slijedio je nastup zajedničkog zbora kojega su za ovu priliku činili članovi hrvatskih pjevačkih zborova Baranjske županije, uz pratnju Orehovskog Vozin te nastup KUD-a Ladislav Matušek iz Kukića. Nakon njih na pozornici su stupili plesači Mađarskog nacionalnog ansambla koji su izveli plesni program naslova Kalotaszeg.

Branka Pavić Blažetin

Počinje dogradnja učeničkog doma i škole u Santovu

Hrvatska državna samouprava započela je drugu fazu izgradnje Hrvatskog vrtića osnovne škole i učeničkog doma u Santovu, ustanove koja je od 2000. godine u njezinu održavanju. U okviru projekta koji se ostvaruje potporom Vlade Mađarske postojeća zgrada učeničkog doma bit će proširena suvremenim učionicama za više razrede, kuhinjom, blagovaonicom i drugim društvenim prostorijama. Potporom Vlade Mađarske ostvarit će se projekt vrijedan bruto 755 135 134 forinti.

Nakon što je uspješno zaključena javna nabava, u petak 17. rujna u Peču je potpisan ugovor s izvođačem radova, tvrtkom Aktiv Kft., koji su svojim potpisima potvrdili predsjednik HDS-a Ivan Guban i izvršni direktor tvrtke Aktiv Kft. János Hévízi, a istoga dana u Santovu je došlo i do primopredaje gradilišta. U ime HDS-a primopredaju su u nazočnosti ravnatelja škole Jose Šibalina potpisali v.d. voditelja Ureda HDS-a David Gregeš i izvršni direktor tvrtke Aktiv Kft. János Hévízi. Tom prigodom izvođač i naručitelj u društvu ravnatelja škole zajedno su obišli gradilište na kojemu će ovih dana započeti radovi koji bi trebali biti dovršeni za 11 mjeseci, dakle do 15. kolovoza 2022. godine.

Vlada Mađarske osigurala je potporu pod identifikacijskom oznakom NEMZ-N-20-0074, NEMZ-E-20-0055.

Stipan Balatinac

KÉSZÜLT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2020.

Prijateljski nogometni susret martinačkih i santovačkih veterana u Santovu

Santovo - Martince 5-1 (1-1)

Prijateljstvo martinačkih i santovačkih nogometaša počelo je još sredinom 1990-ih godina, posebno kada su 1994. godine u Santovu na Hrvatskom državnom nogometnom kupu u organizaciji Saveza Hrvata u Mađarskoj igrali finale. Tada je martinačka momčad osvojila Hrvatski kup u vrlo neizvjesnom i do kraja otvorenom susretu, pobijedivši domaćine s 3:2. Na inicijativu predstavnika dviju hrvatskih zajednica dvadeset godina kasnije, 2016. godine suradnja je ponovno oživjela. Otada se redovito susreću, sada već kao veterani i to u Santovu po običaju za Veliku Gospu, a u Martincima na Martinje,

kada proslavljaju župno proštenje. Ove godine prijateljski susret odigran je 18. rujna na santovačkom nogometnom igralištu. Nakon izjednačenog i neizvjesnog poluvremena koje je završilo neodlučenim rezultatom 1:1 santovačka je momčad zahvaljujući prije svega dužoj klupi u drugom poluvremenu nadigrala goste i pobijedila s uvjerljivih 5:1. Nakon pobjede 2016. bila je to druga pobjeda Santovaca na domaćem terenu. Po završetku utakmice druženje je nastavljeno trećim poluvremenom, zajedničkom večerom u seoskoj gostionici, uz razgovor, pjesmu i dobru kapljicu. Martinčani su tom prigodom pozvali svoje domaćine na uzvratni susret u Martince povodom Martinja 11., ili po želji Santovaca u subotu 13. studenog.

Stipan Balatinac

Bartolovo u Đukiću

Iako je i prošle godine proslavljeno Bartolovo u Đukiću, i program se zapravo iz godine u godinu ne mijenja, ove je godine ipak bilo drugačije. Nakon duge godine isprepletene koronavirusom, kao da su svi jedva čekali druženje, razgovore sa starim znancima, pjesmu i ples. Dana 22. kolovoza u prijedpodnevnim satima služile su se sve misa u kapelici svetog Bartola u Đukiću.

Kapelica, koja je građena 1749.g. na inicijativu jednog pustinjaka, dočekala je vjernike, hodočasnike, a i mještane kako bi zajedno

proslavili ovaj blagdan. Kapelicu krase ploča s natpisom na hrvatskom jeziku, koju su Hrvati postavili još sredinom 19. stoljeća, a dvojezičnu ploču postavila je i Matica hrvatska Pečuh. Spomen su to obilježja u kamenu, na zidu kapelice.

Hrvatsku svetu misu služio je Gabrijel Barić, a mađarsku dr. Edvárd Kajtár. Na orguljama je svirao László Cseh, a hrvatsku su misu svojim pjevanjem uljepšale članice zbora August Šenoa.

A potom.... poslije zahvalnosti u crkvi, uslijedilo je veselje oko crkve: uz pjesmu, svirku i ples pjevačica i Orkestra „Vizin“. Naravno, nisu izostali ni fini kolači, vino i rakija, koje su pripremili žitelji Đukića, te članovi udruge Krug prijatelja kapelice Gyükés (Gyükésiek Öntevékeny Köre). Bila je tu i Zsuzsa Polgár, koja se profesionalno bavi izradom medenjaka.

Fini medenjaci, sunčano vrijeme, blaga i lijepa priroda, dobro društvo, svirka i ples, sve je pridonijelo tome da se svi dobro osjećaju, te ponovno ponesu kućama lijepe uspomene do sljedeće godine.

Vesna Velin

Hodočašće s izletom

Hrvatska manjinska samouprava Katolja organizirala je hodočašće u Đud

Oko 9 sati punim autobusom krenuli smo prema Đudu (još se držimo). Stigli smo malo ranije, sveta misa na hrvatskom jeziku počela je u 11 sati. Kako ne bismo sjedili u crkvi uputili smo se križnim putem gore, „Djevici Mariji“. Nakon što smo se vratili počela je sveta misa na hrvatskom jeziku. Nije nas bilo puno. Nakon mise krenuli smo u Villány, u restoran „Agancsos csárda“.

Ovdje nas je svirkom i pjesmom dočekao nama dobro poznati Antuš Vizin. Ručak je bio izvrstan, bilo je svega što srce može poželjeti, kiselih krastavaca i paprike. Restoran „Agancsos“ vodi Zolika Kovač.

Poslije ručka otišli smo u Drávaszabolcs, gdje nas je čekao brod i plovidba do Gyűrűs puszte. Put je tamo i natrag trajao sat i pol. Nisam mislila da je i Drava tako široka kao Dunav.

Cijelim putem pratila nas je pjesma i svirka, Antuš je svirao bačke i baranjske pjesme, a mi smo pjevali.

Zatim smo se pozdravili s Antušovom obitelji, oni su se vratili kući drugim putem. Mi smo se uputili u Villány na ukusni sladoled, a zatim kući.

Ovim putem zahvaljujemo Hrvatskoj manjinskoj samoupravi na nezaboravnom, lijepom putovanju.

Guganka

13. Medjunarodni književni susreti Koljnofa

U domovini zračenja, svitiljke i staroga jezika...

Tradicionalni Medjunarodni književni susreti Koljnofa, po 13. put su „odigrani“, od 26. do 29. augustuša, sa štacijama u Petrovom Selu, Gornjem Četaru, Koljnofu, Celju/Mariazellu. Na gradišćansku avanturu ovput je dugoljetni selektor i voditelj putovanja Tomislav Marijan Bilosnić dopeljao književnike iz Hrvatske, Tomislava Domovića, Božicu Jelušić, Sanju Knežević i Zdravka Seleša ter iz Bosne i Hercegovine, Nadu Đerek. Gostom su se pridružili tokom literarnoga spravišća pjesnici i novinari iz Ugarske i Austrije. Med njimi su bili i dr. Robert Hajsan, književnik, istraživač, povjesničar i predsjednik PAIN-a i glavni urednik Panonskoga ljetopisa ter Panonskoga lista kot i Dorothea Zeichmann, gradišćanska književnica iz Austrije.

Pokidob su lani zbog pandemije odgodjeni susreti, u juliju, paralelno s putovanjem Po staza naših starih, istina s reduciranim brojem književnikov, odvijali su se i koljnofski književni dani, po dvanaesti put. Četvrtak, 26. augustuša otpodne, kad se najdemo pred petrovskim restoranom Pinka, s najnovijom ekipom književnikov, Tomislav Marijan Bilosnić istakne da uzrokom jur drugoga sastanka književnikov čez ovo kratko vrime, moramo zaslužnom smatrati koronu, ka u ovom slučaju nosi i pozitivu. Rečeno je i to da susreti moraju očuvati kontinuitet, jer u ovi minuli ljeti najmanje pedeset književnikov se je obrnulo kod nas iz Hrvatske, Ugarske, Austrije, negda-negda i iz Slovačke. Umjesto novembra i termina oko dana sv. Martina, takaj zbog mogućih zatvaranj, najpametnije je bilo najpr donesti 13. susrete na konac augustuša. Goste pozdravlja u Petrovom Selu Ana Škrapić-Timar, predsjednica mjesne Hrvatske samouprave, a ujedno i ravnateljica Dvojezične škole ter je invitira k obilnomu stolu. U dobrom društvu vrime hudo leti, tako smo se dužni malo paščiti, zastati pri Moslavačkom kamenu, Globusu, a u Hiži vridnosti o petrovskoj prošlosti povida Imre Filipović. Ako su ljetos med ponudjenimi temami granica i granični doživljaji, onda sumlje nij', izbor za posjet Muzeja Željeznoga zastora u Gornjem Četaru, pun je pogodak tako za putnike, kot i za nas, prateće Gradišćance. Načelnica Gornjega Četara Katica Konczer jur u Gori podili informacije o vlašćem rodnom selu, a bogata kolekcija muzeja bivšega graničara Sándora Gojaka svakoga posjetitelja ostavlja prez daha. U četarskoj Gori šetališće na zelenoj travi s foto-izložbom, med droti i relikvijami iz starih vrimen, kad su nas desetljeća dugo kot kriminalce čuvali od kapitalizma i od grišnoga pogleda prema zapadu, samo bezdušne neće ganuti na razmišljanje.

U koljnofskom Etnomemorijalnom centru KUME

Trenutak za pjesmu

Pogled preko zelene crte

Zeleno zlato u zelenom živi:

Bratstvo stabala, biljke skromne.

Nikada turobne ni vjerolomne,

Utopljene u blaženoj klimi.

Penje se loza, a dunje zriju.

Po krovu udara kišni ritam.

Po znakovima tu povijest čitam:

Osjećam negdašnju Panoniju.

Titraju struje, rascvjetan dan.

Ljudske su oči bistre i blage.

Još uvijek žive vječite snage:

Ribarska kuća, stolarski stan.

Mišlju se vratim i dođem voljno:

Kuća je bića taj jezik stari.

U redu stoje sve moje stvari:

Znam tu je gnijezdo, imenom Koljnof.

Božica Jelušić

U Muzeju Željeznoga zastora u Gornjem Četaru

Ovo je mjesto, kade se po prvi put kuša i žgano od tikve, a Gojškovo črljeno i bijelo takaj bi zavrnilo osebnjuni prilog. Na vrhuncu Gore se nahadja tristo-ljetna kapela posvećena Blaženoi Divici Mariji, otkud pogled lebdi i proširuje se nad Gornjim Četarom. Pri skupnoj vičeri u koljnofskoj Levandi malo se opustu gosti i pripravljanje za nove doživljaje drugi dan u Koljnofu, skodob je i obavezno. Ki kaže da u ovom gradišćanskohrvatskom selu more mu dugo biti, ta s takovim peljačem kot dr. Franjo Pajrić neće lako na zelenu granu zajti. Etnomemorijalni centar, Matina kuća u Gori, Spomenik budućnosti, Hodočasna crikva Črne Madone, dvor kod teca Ferenc Taschnera, Kulturni dom sa stalnom izložbom, Interaktivni muzej „Hrvati-Gradišće prez granic“ točke su najvažnije u spomenutom selu. To sve običi, pogledati i preštati nekoliko djel, pjesam, anegdotov, dovoljno vrimenta zame od človika u kom se i zna istrudjati. Petak otpodne u književnoj bazi, Levandi, ne sudjeluje svaki diozimatelj, ali mi, ki sjedimo okol' stola spontano upadamo u razgovor. Pred našimi oči se narodu štrofe u čast Koljnofa, u čast njegove prirodne i monumentalne lipote ter i na diku naše gradišćanske

U petrovskoj Hiži vridnosti u centru pažnje Imre Filipović

vina Attile Pajrića iz pera ili kompjutora Tomislava Marijana Bilosnića. Po njegovi riči, pomalo se vik minja program na susreti, po medjusobnom upoznavanju, a i po otvaranju pjesničkih duš prema ljudem. Prema ljudem ki su drivorezbari, načelniki, kulturni djelači, vinogradari, kolekcionari, novinari, nositelji svitiljke, kim je nalivanje ulja, poštovanje i priznanje. Upravo se to zgoda na svakom koljnofskom skupu, u specijalnoj kovalnici lipe riči, prave čuti i prirodne vibracije. Na dvoru Etnomemorijalnoga centra KUME, po dogovoru, vrijeda će se imenovati i ulica/aleja hrvatskih književnikov. To se reče još pred prezentacijom knjige Undanke, Marije Fülöp-Huljev. Subota je posvećena marijanskoj kulturi i najlipši je najvjerojatnije završetak toga dana, jedinstveno gradišćanskohrvatsko shodišće sa prošecijom oko celjanske katedrale, a drugi dan molitva kod koljnofskoga groba Mihovila Nakovića učitelja, kantora i književnika. Prije trinaest ljet je Đuro Vidmarović, sadašnji predsjednik Društva hrvatskih književnika s dr. Franjom Pajrićem u žitak pozvao koljnofsko literarno spravišće, od česa je litiinja nastala s brojnim napisima i djeli u četiri izdanji. A nastavak, bar tako se ufamo, slijedi....

Timea Horvat

Pri diskusiji u Levandi

riči i naših govornikov. „Ovde nije teško napisati stihe, pjesme. Oni sami izajdu iz cijeloga ambijenta iz razgovora i iz okoliša“ kaže uvjerljivo Božica Jelušić, književnica, profesorica i umjetnica ter veli: „Ja sam iz onih pjesnikov ki imaju inšpiraciju iz prirode, a iz jednoga čistoga lipoga harmo-ničnoga okoliša uvijek nešto izajde. Po prvi put sam ovde i najviše od svega me je impresionirala skladnost okoliša i ta neki diskretni lipi spoj negdašnje divljine u pozitivnom smislu i kultiviranoga pejzaža“. Kad se pita za gradišćanske dare, to su stare riči kajkavske u govoru, poštovanje prema ljudem ki su uspeli u tom morju uticajev zadržati svoj identitet i jezik. „A jezik je kuća bića, jezik je prava Domovina i vrhunska vaša vridnost. S jednom vrstom oduševljenja i ponosa slušam kako naši domaćini govoru“ čujemo od pjesnikinje, a Sanja Knežević dodaje da se ona čuti ovde kot u distinstvu, prvenstveno zbog jezika, zračenja ovih naseljev. A pjesniku su rič i melodija svakidašnji kruh i tako i ona hudo prešte pjesmu „Spomenik budućnosti“. A da se ovo gnjazdo ne pušća tako lako, potvrđuju gosti izražavanjem želje za povratkom, morebit jur kljetu. Dr. Robert Hajszan povida zdavnu štoricu iz Hrvatske, za čim se srušimo u smih, dokle Dorothea Zeichmann govori od toga, kako je čuda svega od hrvatskih riči pobrala uprav u crikvi, pod peljanjem dr. Štefana Geošića, bivšega farnika Klimpuha, rodnom iz Petrovoga Sela. Pripetenje iz gradišćanske svakidašnjice onkraj granice i hvalospjev

Svi sudioniki književnoga spravišća (sliva) Sanja Knežević, Božica Jelušić, Zdravko Seleš, Tomislav Domović, dr. Franjo Pajrić, Dorothea Zeichmann, dr. Robert Hajszan, Nada Đerek i Tomislav Marijan Bilosnić

Gradonačelnik Zagreba Tomislav Tomašević sudjelovao na međunarodnom skupu Budapest Forum – Building Sustainable Democracies

Na poziv gradonačelnika Budimpešte Gergelya Karácsonya gradonačelnik Grada Zagreba Tomislav Tomašević 16. i 17. rujna 2021. sudjelovao je na međunarodnom skupu Budapest Forum – Building Sustainable Democracies, na kojem su osobno ili virtualno sudjelovali gradonačelnici i zamjenici gradonačelnika Varšave, Praga, Bratislave, Amsterdama, Düsseldorfa, Ankare, Košica, Mannheima, Milana, Firenze, Barcelone, Podgorice, Strasbourga, Gdanjska, Pariza, Londona, Beča, Ljubljane, Taipeija, Fort Wortha i Los Angelesa.

Forum ima za cilj razmjenu iskustava o aktualnim izazovima u ovom dijelu Europe s idejom da sudionici ostvare bližu suradnju, s posebnim naglaskom na ulozi lokalnih inicijativa u stvaranju otvorenih i održivih demokratskih društava. Forum je tako, uz gradonačelnike i predstavnike spomenutih gradova, okupio mnoge predstavnike organizacija civilnog društva i istaknute poduzetnike. Na panelu „Trebaju li gradonačelnici vladati svijetom? Demokracija, povjerenje i uključenost građana na lokalnoj razini“, pored glavne tajnice EUROCITIES-a Anne Lise Boni, gradonačelnice Gdanjska Aleksandre Dulkiwicz i gradonačelnika Bratislave Matuša Valle, sudjelovao je i zagrebački gradonačelnik Tomislav Tomašević. Na panelu se razgovaralo o prilagodbi gradova krizama, ali i o inovacijama i građenju povjerenja u zajednici. „Ovo je moj prvi međunarodni sastanak u svojstvu gradonačelnika Grada Zagreba kojem sam se, s obzirom na važnost tema, rado odazvao. Zagreb je u jeku pandemije, na samom početku lockdowna u ožujku 2020. pogodio snažan potres. Kroz to iskustvo naučili smo koliko je važan sustav javnoga zdravstva, kao i mehanizmi civilne zaštite za koju smo, do prije 30-ak godina imali bogatu tradiciju i koja je u međuvremenu nestala, a sada je ponovno gradimo. Naučili smo i to da građane moramo pripremiti na takve krize, a ne ih uključivati tek kada problem nastane“, kazao je gradonačelnik Tomašević. Gradonačelnik Grada Zagreba potpisao je deklaraciju Pakta slobodnih gradova, progresivnog gradskog saveza koji su u prosincu 2019. stvorili gradonačelnici Budimpešte, Praga, Bratislave i Varšave. Pristup ovom Paktu otvara priliku za međunarodnu suradnju s mnogim europskim gradovima, kao i za suradnju među gradskim službama. Paktu su se pridružili Gdanjsk, Stuttgart, Ljubljana, Taipei, London, Taoyuan, Los Angeles, Tirana, Amsterdam, Mannheim, Ulm, Barcelona, Pariz, Beč, Neu-Ulm, Firenze, Podgorica, Frankfurt, Rijeka i Njemačka udruga gradova kao prijatelj Pakta. Organizatori Budapest Forumu naglašavaju da će sudionici napustiti konferenciju ne samo nadahnuti i željni stvaranja pozitivnih promjena u svojim područjima, već i kao dijelovi nove mreže koja povezuje istaknute lokalne dionike i stručnjake različitih područja u Srednjoj Europi.

Nakon potpisivanja deklaracije Pakta slobodnih gradova

Kristina Goher

Delegacija Kőbánye na 56. Vinkovačkim jesenima

Kako je već uobičajeno gradonačelnik Vinkovaca Zlatko Dovhanj svake godine poziva gradove prijatelje na nadaleko znanu manifestaciju „Vinkovačke jeseni“, koja svojim bogatim programima okuplja sve zaljubljenika pjesme i plesova Slavonije, Baranje i Srijema. Pozivu se i ove godine odazvala delegacija budimpeštanskog X. okruga Kőbánye, sastavljena od dogradonačelnika Józsefa Tibora Wébera i Gábora Radványija te referentice za narodnosti Henriette Szabados-Jóga, te ne u posljednjem redu predsjednika Hrvatske samouprave X. okruga Branka Kovácsa. Kako nas je izvijestio predsjednik Kovács, delegacija je 10. rujna prisustvovala svečanom otvorenju priredbe, nakon čega je s gradonačelnikom Dohvanjem dogovoren nastavak suradnje. Napomenimo kako su Grad Vinkovci i Samouprava Kőbánye 16. srpnja 2016. godine potpisali Ugovor o suradnji u sklopu kojeg hrvatski grad surađuje i s Hrvatskom samoupravom X. okruga. Potpisnici ugovora bili su predsjednik Gradskog vijeća Grada Vinkovaca Senko Bošnjak i gradonačelnik Samouprave Kőbánye Sándor Andó, te predsjednik Hrvatske samouprave X. okruga Mate Filipović. Još uvijek nam žive u sjećanju nastupi KUD-a Šumari na Danima sv. Ladislava kao i gostovanja budimpeštanske Hrvatske izvorne folklorne skupine na Vinkovačkim jesenima.

Kristina Goher

Branko Kovács, Henriette Szabados-Jóga, Gábor Radványi, predsjednica mađarske samouprave Ekaterina Nádudvari, Zlatko Dovhanj i József Tibor Wéber

Joško Jurinković časni gradjan Umoka

„Ako ništa ne činimo, onda će se zgubiti hrvatske tradicije, običaji i rič na Umoki“, izjava je to jur legendarna, 86-ljetnoga aktivista, Joške Jurinkovića u dotičnom kajkavskom selu, komu se moru zahvaliti za negdašnji hrvatski preporod u tom naseľju. Joško Jurinković je 1989. ljeta utemeljio Hrvatski jačkarni zbor „Tulipan“, a potom su onda i mladji volju dobili za osnivanje folklorne grupe i tamburaškoga sastava. Svu tu aktivnost je onda objavilo Hrvatsko kulturno društvo „Kajkavci“, na najveće veselje odlikovanoga i najpoznatijega Hrvata na tom mjestu. Na hrvatsko gibanje i oduševljeno kulturno djelovanje je koruna stavljena s upoznavanjem folklorašev KUD-a „Januševac“ iz Savskoga Marofa, po povezivanju Hrvatske matice iseljenika, iz česa je nastalo onda službeno partnerstvo s općinom Brdovec 2005. ljeta. Svih tih minulih ljet slavljenik je stao na čelu hrvatskoga gibanja, a predsjednik je bio i mjesne Hrvatske samouprave, od 1994. do 2014. ljeta, kad je ovu dužnost prikladao Adamu Horvatu. Njegova je zasluga da je pozvao zainteresirane k učnji hrvatskoga jezika, a za to je i osigurao uvjete, forsirao je da se u čuvarnici upelja vježbanje hrvatskoga folklora i hrvatskoga jačanja. Na fundamentu dr. Jožefa Horvata, s pokojnim načelnikom skupa s Attilom Horvatom je Joško Jurinković dobar dio na se zeo iz djela da se konačno izdaje umočki rječnik „Kak mi govorimo-Rečji Umočanov“. Tetac Joško, kako i u folklornom spektaklu Umočki pir“, tako i dandanas je ključna peršona hrvatskoga žitka u ovom kraju. Njegove napore za spašavanje hrvatske vridnosti je priznao Savez Hrvata u Mađarskoj s kulturnom nagradom, a od 2017. ljeta je vlasnik odličja „Pro Cultura Minoritatum Hungariae“.

U okviru priredbe „20 ljet skupa“, 4. septembra, u subotu, Joški Jurinkoviću dodijeljeno je časno gradjanstvo općine Umok. Odličje je prikadao donačelnik sela Tibor Radovits. Slavljenik se je zahvalio na časćenju na koje nije računao ter je mišljenja da to ne pripada samo njemu, nego svim folklorašem, živim i pokojnim, ki su se u minuli ljeti trsili za to da materinska rič i običaji još malo ostanu u ovom kajkavskom nugľju Gradišća.

Tiho

Na 89. Gradišćanskohrvatskom shodišću u Celju

Kiseška grupa Hrvatov, Bizonjci i Koljnofcu ponovo u cilju

Zadnji tajedan augustuša ponovo su se ganuli iz naših sel hodočasniki na tradicionalno gradišćanskohrvatsko shodišće u Celje/Mariazell. Ovo je bilo jur 89. Hrvatsko shodišće. Za lanjskom pauzom štajersko hodočasno mjesto ponovo je okupilo vjernike pri svetoj maši na hrvatskom jeziku i prošeciji sa svićami, a 29. augustuša, u nedilju za svećanim crikvenim obredom i prikladvanju Putujuće Celjanske Marije. Štatu je dvi ljeti dugo boravila u Celindofu, ku su na tom mjestu u okviru velikoga shodišća Gradišćanci iz Ugarske, u organizaciji DGHU-a, 14. augustuša, u subotu i pohodili. Iako je slobodno bilo shodišće ovo ljetu, pandemija, (ne)cipljenje, dosad nevidjene prepreke su postavili pred vjernike. Očividno čuda je bilo tih ljudi ki se nisu ufali na daleki put, četiri dane, oko 160 km piše hoditi, što naliže Bizonjce, oni imaju i 200 km u putovanju, tako da i po broju manje hodočasnika se je otpravilo na poziv Celjanske Marije. Dokle su se putnici pišice približavali k cilju, celjanskoj bazilici, mi smo je

Hodočasniki Bizonje i Koljnofa pred katedralom

Kiseška grupa Hrvatov

iz doma sprohadjali u misli i u molitva. U marijansko svetišće su onda jednako srićno dospili 28. augustuša, u subotu otpodne i Bizonjci, po dugoljetnom običaju skupa s Koljnofcu, a i kiseška grupa Hrvatov, dodatno s vjerniki i iz Dušnoka, pod peljanjem Šandora Petkovića. Svi su bili istoga mišljenja, suprot godinastoga vrimena, svih naporov, dajući Bogu hvalu za sve dare shodišća, duhovno obogaćeni s velikimi doživľjaji su zašli domom. Jedno ljetu dugo milosni kip Celjanske Marije čuvat će vjerniki gradišćanskohrvatskoga naseľja u Austriji, u Pandrofu.

Tiho

Slike su poslali Šandor Petković i Balaž Martinšić

V. Međunarodna podravska fišijada

U organizaciji Hrvatske samouprave grada Barča i Turističke, gastronomske i kulturne udruge grada Barča 11. rujna održana je V. Međunarodna podravska fišijada. Natjecatelji i znatiželjnici su se okupili na dravskoj obali, a ovogodišnja, kao i prethodne barčanske fišijade, protekla je u odličnom raspoloženju svih sudionika. Bila je posvećena rano preminulom kulturnom djelatniku Csabi Vasasu.

Kako nam je rekla predsjednica Hrvatske samouprave Barča Jelica Matyók Csende, u dogovoru s gradom Barčom samouprava je prijavila natječaj za sredstva programa TOP i ostvarila potporu Mađarske vlade i Europskog socijalnog fonda od 5 milijuna forinti za projekt „Kulturalis szabadidős nemzetiégi rendezvény”. Kako je rekla, veći dio dobivene potpore od 4 milijuna forinti namijenjen je za održavanje V. Međunarodne podravske fišijade, a od preostalih 1 milijun forinti planira se ostvariti priredba pod nazivom „Mali virtuoz” koja će se održati u Barču 22. listopada.

Iako je V. Međunarodna fišijada bila planirana za svibanj, tada važeće epidemiološke mjere omele su planove organizatora. Pokazalo se kako je rujanski datum pogodak. Natjecanju u kuhanju su se odazvale 44 ekipe, a u večernjim satima na dravskoj obali kod mosta koji povezuje dvije strane široke rijeke okupilo se oko dvije tisuće posjetitelja. Kako je rekla Jelica Matyók Csende, kuhao se bezbroj ukusnih jela, a dodijeljena je i posebna nagrada te prijelazni pehar najboljim kuharima. Pozivu se odazvala i ekipa Bajske fišijade, koja je na čelu s kuharom Jenőom Nagypálom skuhala 200 porcija bajskog fiša. Odazvao se i veliki broj hrvatskih ekipa. Tako je i Hrvatska samouprava Barča imala svoju ekipu, kao i barčanski KUD „Podravina”, a došle su i hrvatske ekipe iz Potonje, Lukovišća i Novoga Sela. Hrvatska se pjesma nadaleko čula. Priredbu su svojom nazočnošću počastili generalni konzul Republike Hrvatske Drago Horvat, parlamen-

Svečano otvaranje s uglednim gostima

Novoseljani su se rado odazvali druženju

Barčanska ekipa kao i uvijek shuhala je ukusno jelo

tarni zastupnik okruga László Szászfalvi i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, koji su se uz predsjednicu Hrvatske samouprave obratili okupljenima. Na pozornici je bio Orkestar „Vizin”, a među brojnim izvođačima bio je i glumac Stipan Đurić, dok je za večernju zabavu bio zadužen Orkestar „Podravka”. Stipan Đurić je uz pratnju Orkestra „Vizin” izveo niz skladbi na hrvatskom i mađarskom jeziku iz poznatih opereta. Orkestar „Podravka” svirao je hrvatske i mađarske melodije, a nastupili su još i sastav „Nihil Chips” te Ádám i Éva (Neoton Família). Vlakić je prometovao od centra grada do dravske obale, za djecu je bio postavljen vrtuljak i ljuljačke te zračni dvorac. Hrvatska samouprava Barča kao suorganizator smatra kako su putem priredbe hrvatske vrijednosti uspjeli predstaviti većem broju ljudi, rekla je predsjednica Jelica Matyók Csende. Pridodala je kako je u organizaciji Hrvatske samouprave Barča od 16. do 19. rujna šesnaest hodočasnika boravilo u Međugorju, a troškove autobusa podmirila je Hrvatska samouprava.

Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Posjetite svoju baku i djeda

Mnogi od vas imate bake i djedove i sigurno ste im vrlo zahvalni, jer oni vama pružaju posebnu ljubav: uvijek su spremni provoditi vrijeme s vama, pričaju vam priče, podučavaju vas neprocjenjivim stvarima, vrlo su ljubazni, čekaju vas s finim slasticama, utjeha su u svim teškoćama i partneri u veselim igrama. Zna li da se 1. listopada održava Međunarodni dan starijih osoba kako bi se naglasilo da su starije osobe važni članovi svakog društva i ukazalo na to da se njihova životna sredina treba prilagoditi njihovim potrebama? Sjetite ih se povodom Dana starijih osoba, nacrtajte im nešto, recitirajte im pjesmicu ili ih samo zagrlite i recite im koliko ih volite, jer

- djedovi i bake su ukusna mješavina smijeha, prekrasnih priča i ljubavi,
- djedovi i bake su čarobnjaci koji stvaraju predivne uspomene za svoje unuke,
- ako ništa ne ide dobro, nazovite svoju baku (talijanska poslovice),
- bake su glasovi prošlosti i uzori današnjice. One su otvorena vrata budućnosti (Helen Ketchum),
- djedovi i bake su neki od najboljih pedagoga u svijetu (Charles W. Shedd),
- su djedovi i unuci, dvije potpuno različite generacije sposobne savršeno komunicirati jezikom ljubavi.
- ono što djeci najviše treba su elementi koje djedovi i bake pružaju u izobilju. Oni daju bezuvjetnu ljubav, dobrotu, strpljenje, humor, udobnost, životne lekcije. I što je najvažnije, kolačiće (Rudy Giuliani),
- nitko ne može učiniti više za djecu nego djedovi i bake. Bake i djedovi posipaju zvjezdanu prašinu životima male djece (Alex Haley),
- kad je Bog htio stvoriti nešto lijepo za svu djecu svijeta, stvorio je djedove i bake.

Glasnikov glazbeni kutak

Toni (Anthony) Cetinski rođen je u Puli u obitelji glazbenika, a bio je zapažen već od svojih početaka. Vlasnik je jednog od najjačih muških glasova u Hrvatskoj. Toni s jednakom lakoćom može otpjevati i pop pjesmu i zahtjevnju opernu ariju. Karte za njegove koncerte uvijek su rasprodane. Pjevati je počeo sa 15 godina s mnogobrojnim lokalnim grupama i nastupima na gitarijadama. Njegov omiljeni instrument je klavir, pored toga svira bubnjeve i bas-gitaru. Godine 1991. seli se u Zagreb, gdje je počeo svoju samostalnu profesionalnu karijeru. Višestruki je dobitnik Porina, s brojnim nagradama struke i publike. Među ostalim poznat je po hitovima „Tebe ne bih mijenjao“, „23. prosinac“, „Blago onom tko te ima“, „Kad žena zavoli“ „Ako to se zove ljubav“, „Budi uz mene“ i „Kad bi dao Bog“.

NADOPUNI STIHOVE!

Za pametne i pametnice

Ratko Zvrko: Moja baka

Ako sretnoš moju _____,
negdje samu na sokaku,
ti joj priđi srca _____
kao da je tvoja baka.

Pomozi joj, mali druže,
jer je noge slabo _____,
a i oči teško vide;
pa mi baka sporo _____.

Prepoznat ćeš moju baku,
I po hodu i _____,
i po bijeloj sijedoj kosi,
i po štapu što ga _____.

Kroz roj kola i auta
prevedi je preko _____,
da u vreći bučnog _____
moja baka ne nastrada.

A kad dođe _____;
sretno će joj srce tući,
o tebi će, sva u sreći,
mnogo lijepa meni _____.

Potpisan sporazum o suradnji Gospodarsko-trgovinske komore Velike Kaniže i Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije

U sklopu svečane skupštine povodom dvadesete godišnjice osnutka Gospodarsko-trgovinske komore Velike Kaniže 3. rujna u Velikoj Kaniži potpisan je sporazum o suradnji između tog tijela i Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije. Svečanosti su nazočili veleposlanik Republike Hrvatske dr Mladen Andrić, veleposlanik Republike Slovenije dr Marjan Cencen, državni tajnik pri Ministarstvu inovacije i tehnologije Péter Cseresnyés, zamjenik državnog tajnika za razvoj europskih veza pri Ministarstvu vanjskih poslova József Zoltán Magyar, predsjednik Mađarske gospodarske i industrijske komore Dr. László Parragh, gradonačelnik Velike Kaniže László Balogh, te brojni predstavnici županija i poduzetnici iz grada i regije. Sporazum dviju komora potpisali su predsjednica Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije Irena Kovačić i predsjednik Gospodarsko-trgovinske komore Velike Kaniže József Polay.

Još u travnju ove godine Grad Velika Kaniža i Koprivničko-križevačka županija potpisali su sporazum o suradnji i prijateljstvu, nakon čega je početkom ljeta uslijedilo potpisivanje sporazuma o suradnji županijskih i gradskih razvojnih agencija, a ovaj put sličan sporazum potpisale su i komore, čime se zaokružilo povezivanje u cilju razvoja regionalnog gospodarstva. Predsjednik Gospodarsko-trgovinske komore Nagykanizse József Polay prisjetio se dvadesetogodišnjeg djelovanja te institucije, istaknuvši planove u svezi razvoja cirkularnog regionalnog gospodarstva te izgradnje Science

Potpisivanje sporazuma o suradnji komora. Predsjednica Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije Irena Kovačić (slijeva) i predsjednik Gospodarsko-trgovinske komore Velike Kaniže József Polay

ce parka koji bi u suradnji s Panonskim sveučilištem omogućio najsuaverejša istraživanja u cilju konkurentnosti privatnog sektora. Priodao je kako se regionalni razvoj može ostvariti jedino zajedničkim snagama svih dionika, u čemu svakako računa na pomoć mjerodavnih institucija i partnera iz susjednih država. Zamjenik državnog tajnika za razvoj europskih veza pri Ministarstvu vanjskih poslova József Zoltán Magyar govorio je o važnosti prometne povezanosti, koja je preduvjet razvoja gospodarstva i trgovine. Mađarska vlada u cilju toga nastoji razvijati prometnu infrastrukturu, započela je izgradnja autoceste M6 u pograničnom području na dionici između Boje i Ivándárde, koja će se prema planu dovršiti u prvom kvartalu 2024. godine. Za Pomurje je naročito važno što je u tijeku izrada projektne dokumentacije mosta između Kotoribe i Kerestura, a prema planovima do kraja 2022. ishodit će se i dozvola Uprave za zaštitu okoliša. Mađarska i Hrvatska potpisale su pismo namjere o unapređenju prometne povezanosti, pa se u svrhu toga planira i otvaranje dodatnih manjih cestovnih graničnih prijelaza. József Magyar je naglasio kako je slovenska Vlada odobrila pismo namjere o razvoju gospodarstva i infrastrukture u mađarsko-slovenskoj pograničnoj regiji, koje će se uskoro i potpisati. Potpisivanjem se postavljaju temelji programa gospodarsko-društvenog razvoja slovensko-mađarskog pograničnog područja. Obje će vlade program podržati s po 5 milijuna eura godišnje. Zamjenik državnog tajnika spomenuo je i važnost djelovanja EGTS-a, koji koordiniraju regionalne ideje i planove pojedinih naselja, oblikujući ih u sklopu zajedničkih projekata. Zamjenik župana Koprivničko-križevačke županije Ratimir Ljubić naglasio je važnost prekogranične suradnje, i to ne samo u području kulture i obrazovanja, već i

gospodarstva, te važnost prometne povezanosti, koja omogućuje uspješniju suradnju. Izrazio je uvjerenje da se potpisivanjem sporazuma između komora otvaraju novi vidovi suradnje u cilju razvoja regionalnog gospodarstva. Sporazum o suradnji u ime Obrtničke komore Koprivničko-križevačke županije potpisala je predsjednica Irena Kovačić, a u ime Gospodarsko-trgovinske komore Velike Kaniže predsjednik József Polay.

Veleposlanik R. Hrvatske dr Mladen Andrić nakon potpisivanja sporazuma komora za naš tjednik je rekao:

„Potpisivanjem sporazuma osim redovite bilateralne suradnje, koju imamo zapravo svakodnevno na razini dviju država, a provode je premijeri i predsjednici sa svojim ministarstvima, uz suradnju županija, gradova i naselja uspjeli smo zaokružiti cijeli institucionalni okvir. Postoje sporazumi među županijama, gradovima i naseljima, a sada predstoji konkretna suradnja na potpuniji način, pri čemu tu cijelu sinergiju možemo usmjeriti na gospodarsku suradnju. Postoje brojni oblici kulturne, znanstvene i obrazovne suradnje, no ima još dosta prostora da se proširi i gospodarska suradnja, a koji su to oblici najbolje će znati sami poduzetnici. Oni su okupljeni oko komora: riječ je uglavnom o malim i srednjim poduzećima – međutim, sigurno ima prostora za sve vrste suradnje. Ovdje su potrebni kreativni i poticajni poduzetnici koji će osmisliti programe i krenuti dalje, a time doprinijeti i zapošljavanju te prostornom razvoju.”

U sklopu svečane skupštine dodijeljena su priznanja uspješnim poduzetnicima i predsjedniku Józsefu Polayju za dugogodišnji uspješan rad u Gospodarsko-industrijskoj komori Velike Kaniže.

Beta

XIII. Državni hrvatski malonogometni kup u Lukovišću

U organizaciji Odbora za mladež i sport Hrvatske državne samouprave 7. kolovoza u Lukovišću priređen je XIII. Državni hrvatski malonogometni kup. Nažalost, usred ljeta i uslijed epidemiološke situacije proteklih mjeseci svjedoci smo velikog broja priredbi i programa. Ljetni školski odmor i godišnji odmori najveći su problem, koji nije omogućio da se okupi barem šest-sedam ekipa. Iako su već po tradiciji pozvane ekipe iz šest županija i glavnog grada u kojima djeluju županijske hrvatske samouprave odazvale su se samo tri momčadi, ekipe iz Šomođske i Zalske županije te Budimpešte.

Tradicionalan proljetni termin bio je idealan, ali zbog epidemiološke situacije nije bio moguć. Međutim, čekati se nije moglo, jer je neizvjesno što će biti od jeseni. Sve u svemu, turnir je protekao u sportskoj igri i druženju. Igralo se na novom malonogometnom terenu u Lukovišću.

Uz predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana i predsjednika Odbora Milana Kovača otvorenju su nazočili generalni konzul RH u Pečuhu Drago Horvat i parlamentarni glasnogovornik Hrvata u Mađarskoj Jozo Solga, koji su pozdravili sudionike, poželivši im uspješno sportsko natjecanje. Uz ostalo su naglasili kako je važno da se članovi hrvatske zajednice druže i kroz sport, te i na taj način njeguju materinsku hrvatsku riječ.

Postignuti su sljedeći rezultati: Šomođ-Zala 1-1, nakon izvođenja sedmeraca 3-2, Šomođ-Budimpešta 2-1, Zala-Budimpešta 6-1. Konačan poredak: 1. Šomođ 5 bodova, 2. Zala 4, 3. Budimpešta 0.

Za najboljeg vratara izabran je Gábor Gelencsér, a za najboljeg igrača Levente Varga, dok je najbolji strijelac bio Sándor Szilveszter. Najboljim sucem proglašen je Kálmán Erdélyi. Nakon proglašenja rezultata, dodjele medalja, spomenica i pehara, sudionici nogometnog turnira priključili su se priredbi u Martincima, gdje je u okviru V. Državnog hrvatskog ljetnog festivala mladih priređen cjelodnevni gastronomski, kulturni program i koncert Grupe Vigor.

Stipan Balatinac

Poziv za dostavu projektnih prijedloga za narodnosne kampove 2022. godine

Mađarska vlada očuvanje identiteta, jezika i kulture autohtonih narodnosti podržava u brojnim oblicima od kojih je narodnosna kulturna potpora od iznimne važnosti. Po nalogu Državnog tajništva za odnose s vjerskim zajednicama i narodnostima Vlade Fond „Gábor Bethlen” objavio je poziv referentne oznake NTAB-KP-1-2022 za dostavu projektnih prijedloga za narodnosne kampove 2022. godine u krugu bugarske, grčke, hrvatske, poljske, njemačke, armenske, rumunjske, rusinske, srpske, slovačke, slovenske i ukrajinske narodnosti.

Svrha poziva za podnošenje prijedloga projekata je provedba cjelodnevnih kampova i šumskih škola za učenike osnovnih i srednjih škola navedenih narodnosti, pri čemu se mora obuhvatiti barem jedna od sljedećih aktivnosti: proširenje znanja materinskog jezika učenika, razvijanje njihovog znanja iz povijesti, zemljopisa, etnografije, kulture narodnosti/matrice, te dodatne aktivnosti u području stvaranja i očuvanja tradicije ili vjerskog života. Prijave se mogu podnijeti putem Informatičkog sustava za nacionalnu politiku (Nemzetpolitikai Informatikai Rendszer, NIR), koji je nakon registracije dostupan na web stranici Fonda „Gábor Bethlen”. Prijaviti se mogu odgojno-obrazovne ustanove, narodnosne samouprave i kulturne institucije u vlasništvu narodnosnih državnih samouprava, kao i nevladine udruge registrirane u Mađarskoj do 28. rujna 2018. godine. Kampovi se ostvaruju u razdoblju između 1. siječnja 2022. i 31. prosinca 2022. godine. Oblik potpore: dodjela bespovratnih sredstava. Oblik i iznos potpore: u slučaju kampa u Mađarskoj donja granica potpore je 300 000 ft., dok je maksimalan iznos 3 500 000 ft. U slučaju kampa u matici donja granica iznosa potpore je 500 000 ft, dok je maksimalan iznos 4 000 000 ft. Prijave se mogu podnijeti do 28. listopada 2021. godine u 16 sati. Detaljan poziv za podnošenje prijedloga projekata i način prijave u NIR mogu se pronaći na web stranici Fonda „Gábor Bethlen”.

Kristina Goher

Sretan rođendan!

Zašto je dobro pripadati jednom društvu, jednoj udruzi? Zato što svi članovi brinu jedni o drugima i svi pomažu jedni druge i svoje društvo, udruhu. Tako je i u Mješovitom pjevačkom zboru Hrvata grada Harkanja, rekli su mi članovi. Samo jedan primjer od brojnih u njihovom radu i druženju: nedavno su čestitali jubilarni rođendan svojoj članici Anici Bošnjak Fórizs. „Baš pravo, sasvim su me iznenadili“ rekla je ona. Svi su došli sa svojim obiteljima i velikom tortom, „muzikašima“ i otpjevali joj njene tri omiljene pjesme. Anica je već odavno članica zbora i kada joj zdravlje dopušta sudjeluje na programima i nastupima. Kaže zato što je Hrvatica. Ponosi se svojim rodnim selom Semartinom iz kojega su morali otići i gdje se danas vraća tek na groblje. Ona sa suprugom ima izletnički brod na Dravi kod Drávaszabolcsa pa su je iznenadili tamo. Naime, pozvala je društvo nakon pandemijskih mjeseci na vožnju Dravom. Bila je to prekrasna vožnja s pjesmom koja je obilježila Aničin život. Kako nam je rekla, mama im je puno pjevala i za imendane i rođendane, blagdane i praznike. Pjesma je njen život, kao i sjećanje na rodno selo, te ne može ni zamisliti kako je onima koji su kilometrima od rodnoga kraja. I koji nemaju takve prijatelje.

nn

PEČUH

KUD „Tanac“ potporom Fonda „Sándor Csoóri“ ostvaruje seriju plesničica u pečuškom domu kulture Vasutas (Pečuh, Ulica Antal Váradi 7/2). Na plesničicama svira Orkestar „Misina“, a plesove podučavaju članovi KUD-a „Tanac“. Prva plesničica uspješno je održana 17. rujna, a sljedeće dvije predviđene su za 15. studenoga i 17. prosinca. Plesničice počinju u 18:30 samo za djecu, a od 19:30 za djecu i odrasle.

PRISIKA

Zbirka sakralne umjetnosti Hrvatov u Ugarskoj srdačno vas poziva 8. oktobra, početo od 17.30 uri, na promociju dvih, u Gradišću pred kratkim, objavljenih knjig. Monografiju pod naslovom Bezenye, Bizonja, Pallersdorf na ugarskom jeziku će predstaviti nje autor Bizonjac, povjesničar, kustos i arheolog Balaž Martinšić, dokle o izdanju Koljnofskoga hrvatskoga društva s bogatom fotodokumentacijom, naslova Koljnof/Kópháza, govorit će na hrvatskom jeziku, urednica Ingrid Klemenšić.

MOHAČ

U organizaciji Hrvatske samouprave Mohača 8. listopada u Kinu Kossuth održava se Hrvatski dan. Program počinje u 18 sati, nastupaju KUD Sv. Roko (Sv. Filip i Jakov, Hrvatska), Dječja grupa Šokačke Čitaonice, KUD Zora, KUD Mohač i Orkestar Hrvatske samouprave Mohača. Ulaz je besplatan. Svi posjetitelji koncerta moraju poštivati epidemiološke propise.

SURDUKINJ

U Surdukinju je 18. rujna održan tradicionalni program pod nazivom „Karašica nas povezuje“. U ostvarivanje programa aktivno se uključila Hrvatska samouprava Surdukinja. Među brojnim izvođačima nastupio je i Pjevački zbor „Karašica“ iz Katolja.

Donacija Dombóvára Petrinji

Gradonačelnica Petrinje Magdalena Komes s jedne strane te predsjednik Hrvatske samouprave Dombóvára Gábor Varga-Stadler i župan Tolnanske županije Tamás Fehérvári s druge strane 24. kolovoza zaključili su Ugovor o donaciji kojim uređuju međusobne odnose između Hrvatske nacionalne samouprave Dombóvára i Tolnanske županije, davatelja donacije i Grada Petrinje, primatelja donacije, sa svrhom namjenskog korištenja doniranih sredstava namijenjenih sanaciji i obnovi potresom razrušenih područja na području Grada Petrinje i obnovi Dječjeg vrtića „Petrinjčica“. Ugovorne strane suglasno su utvrdile da su Hrvatska samouprava Dombóvára i Tolnanska županija dodijelile donaciju u iznosu od 2 166 920 Ft (6 131,00 EUR). Davatelji donacije Hrvatska nacionalna samouprava Dombóvára i Tolnanska županija ugovorom su se obvezale iznos donacije uplatiti u korist proračuna Grada Petrinje, s naznakom svrhe uplate: donacija za obnovu potresom razrušenih područja – DV Petrinjčica, dok se Primatelj donacije obvezuje primljenu donaciju sukladno ugovoru koristiti isključivo za namjenu utvrđenu odredbama ugovora.

BPB

